

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Quo quis perfectior, eo timidior, pluræ enim possidet, quæ perdat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

altior columna, supremo illo Angelo? Ita hæc, columna munita armis, donis, prærogatiuis, virtutibus, gratia cælesti. Et quæ columnæ cæteri Angelorum chori, tam sibi constantes, incorruptibiles ex natura, & immortales, mille diuersis coloribus donorum manus Dei formosissimi? Illos cæli columnas nominat Iob: *Columnæ eius concutuntur*, Et nihilominus vel vnus flatus potuit hæc prætoriam & dromonem maximum demerere. Flauit ab Oriente Eurus superbiæ, tempestatem in corde eius excitauit, quæ æternum, non surrecturus, inferni abyſſo damnatus absorbetur, & cum eo alij milleni Angeli, his turbibus inuoluntur perituri. Quis non stupeat? hoc potuit superbiæ ventus? potuit. Et ille potuit duas illas priores columnas, Dei manu erectas in paradiso patres nostros, in profundissimum totius peccati, & omnium calamitatum pelagus deturbare: columnas, inquam illas, quibus totius humani generis pondus innitebatur, & nostræ naturæ nobilissimum ædificium: Vnius serpentis halitus eos, vt naues, cum omnibus diuitiis, quas secum vehabant in abyſſum deiecit. Quam fortis columna Dauid? Nulla videtur eum posse vis contraria proferrenere Ego dixi in abundantia quæ, Non mouebor in æternum. Attamen ventus tam leuis, conspectus mulieris, ecce prostrauit eum, & vt nauem demergit, perit: vt liceat sibi vociferari. *Tempestat demersit me.* D. Petrus eorum vnus, quos D. Paulus in sibi columnas, *Qui videntur columnæ esse*. Vt nauis, ad halitum vnus pedile quæ oliuaræ, demergitur, ac periret, nisi velocius eriperetur. Et ne diutius hæreamus: mente ad interna descendite, ab illis inquirite nauibus. Quis vos demersit? Respondent hæc omnes. *Iniquitates nostræ, quasi ventus abstrulerunt nos.* Vt iam deiecit ambitionis ventus, alterum cupiditatis, alterum luxuriæ: res tantillæ, quas si consideremus, stupeſcemus.

Hinc Sanctorum oritur timor: hinc ad illos vox illa D. Pauli: *Com metu & tremore vestram salutem operamini.* Vult, vt vndequaque solliciti viuam mille oculis, vt illa Ezechielis animalia circumſpiciunt, quæ sint sibi timenda, timeant conuersationem; multa enim subsunt pericula, aspectum oculorum, negotia, temporis iacturam. *Homo sapiens*, (testatur Spiritus S.) *In omnibus metuet.* Fatuorum est, pericula non timere, in omni loco sibi spondere securitatem, sine inspectione colloqui, sine prudentia oculos conuicere, sine fræno comedere, conuersationibus se

liberrimè ingerere, in trepidè frequentare tripartita, improuidè qualibet attripere: sapiens verò *In omnibus metuet.* Nouit enim vel vnum flatum, illum vt naues, quaquauerſum impellere, & euertere. Quid? quod te vt nauem impellat verbum ab altero prolacum: nihil aliud quam ventus? Quo? taliter strepitus vnus mulieris simbræ, quam perſenſisti, te euerit impudicum? Quod taliter faciei venustas, vt faceret, vnus puella? Vt te submersum habeat auri cupiditas, quod paluis est & nihil? Contemplatur D. Chryſostom. D. Paulum, & miratur eum tam meticulousum post mille ieiunia, quibus carnem suam mortificauerat abstemius, post continuum orationis studium, vt dicere poterit, se magis in superis quam in terra conuersari, post tam molestas peregrinationes, quibus magis animam inambulauerat perfectionis viam, quam corpore per mundum peregrinus inuestigat: post tot recepta cælestis dona gratiarum, quibus in tertium calum rapiebatur extaticus, ex nunc fruens cælestis gloriæ deliciis ut beatus: tam ad metam perfectionis vicinus Athletæ, vt fateretur: *Christo confixus sum cruci*, & adeo à mundana societate alienus, vt dicit: *Mibi mundus crucifixus est.* Et ego mundo: Timet, trepidat, nec sibi sinit: Illi aut D. Chryſost. in tertium raptus calum, & in paradysum delatus. Et audiens ineffabilia verba: *Et mysteriorum totum factus particeps, cum orbem totum percurrisset, tanquam alio quibusdam fulens, ad Corinthios scribens, dicebat. Veror, ne forte, cum alio predicauerim, ipse reprobus sim.*

D. 5. Quo quis perfectior, eo timidi r, pluram enim possidet, quæ perdat.

Quid igitur Paulè Sanctissime, & modo timens, factus vas diuitiarum cælestium? Cum iam præ oculis laborum cernas præmium, & quidem illicò manibus apprehendendum. Molo formidas, cò progressus, vt omnem diaboli potentiam, totumque infernum, vel lutum pedibus proteras, mundum deuinças, carnem subiticias? Quinimò, magis timet, ait D. Chryſost. & merito, idque od duas causas. Prima: quia quo plures possidet diuitias, tanto plus habet quod perdat. Tanto magis nauis times, ne percat, quanto pluribus onerata mercibus è portu soluit: Parum tibi refert, parum angetis, si cymba vilis depereat, non nisi arenâ vel luto onerata: sed quanta formidine corripetis, ne tibi onerata.

onerata demergatur, in qua serinia gemmis pretiosis plena, & arcas diuitiis, auro & argento turgidis exposuisti? Et meritis quidem: si enim hæc maris fluctibus absorbeantur, tibi perit mulerum. En tibi ratio, cur Sancti ita angantur, & quo sanctiores sunt, eo plus anguntur: quo sunt enim perfectiores, eo plus habent, quod ipsis percat.

1. 19. 19. Querit D. Thom. Num quo quis est san-
ctior, & vterius in via progressus est perfectio-
nis, habeat magis cur timeat? obicitur enim il-
lud D. Ioan. *Timor non est in charitate, sed perfe-
ctio charitatis foras mittit timorem*: Deum in hoc
mundo, quauis magis vni augeatur lux iustitiæ
æquillimæ rationes, eaque si quidius cognoscit,
eo minus se causâ calurum timet. Respondet D.
Thom. si de seruiti timore sit quæstio, constat
omnibus, quod perfectior minus timet, quia,
quo perfectior, eo minus Dei debitor, & pauce-
ra habet gratiamina, nec mouet eum timor al-
cuius iacturæ, vel lucri particularis auiditas: sed
putus amor, at tamen si de timore filiali loqua-
mur, quo sanctus timet Deum, ab eo elongari,
vel eum offendere, quo magis in eo crescunt,
virtutes, gratia, Dei dona, eo etiam magis cre-
scit ille timor: quia quo perfectior plus possidet
Dei, & diuinis donis & virtutibus est ditior, eo
est in Dei cogitatione sublimior, & clarior, quid
sibi sit perendum, inuictur: Distinctius cognouit,
quis sit Deus, quanti valeat, & quam magni-
faciendus, quid sit anima, & quanta, & quanti
pretij: his perpenlis tantò maiori metu rapitur,
quò plura sunt, quorum faciat iacturam.

1. 19. 19. Conclusionem igitur probat D. Chrysostom.
inductione particulati sanctorum, & præfer-
tim D. Pauli, & discipuli eius S. Timothei:
in quibus, vt ipse prosequitur, eo modo, quo
eorum merita augebantur sanctitatis, quæ con-
sistit in vera Dei dilectione, eo etiam augebatur
in eis timor, tam ineffabile bonum deperdendi.
Circa hæc difficultatem subtiliter loquitur Car-
dinalis Caietanus, expendens doctrinam D.
D. Thom. Viden' rationem, cur non timeas,
tanto periculo, mundi mare per nauigans: quia
scapha es inanis, lacera, vilis, perditâ, quæ ni-
hil vhas dignum vel vno clauo, plena puluere
& loto: quæ sunt oneratiæ vestræ merces, nisi
cupiditates, auaritiæ, libertates, perituri, Dei,
& Sanctorum contemptus? Totus effusus, sa-
piente teste, in vanitates, nec attendis, nec co-
gnosces, quis sit Deus, nec quantum damnum,
illius pati naufragium; nec animæ tuæ appen-
dis dignitatem, nec eius nostri valorem. *Errane-*

runt; excacauit enim illos malitia eorum, & ne-
scierunt sacramenta Dei, nec serauerunt merce-
dem iustitiæ: nec iudicauerunt honorem anima-
rum suarum.

Cæcus est peccator, nec considerat, quæ sint
dona Dei, quæ præmia præparauerit seruis suis:
quid sit sua anima, proinde non curat, nec ei vel
clauus amittitur, si triste naufragium patiatur:
Tales, quales dicit D. Paul. *Qui deserant, se
metiplos tradiderunt impudicitiæ*. Quibus nec vel
ato nus percat, si Dei, si cali, si gloriæ iacturam
faciant, virtutibus vacui, lasciuus sese vltro de-
merferunt. Sunt Liburnicæ viles, inanes, nullius
preij, quid ad illos, si pereant?

Satis faceta fuit illa responsio, Aristippi cele-
bris Philosophi, quondam discipuli Socratis,
quam, vt sapientissimam narrat D. August. re-
D. Ave-
terens Aulum Gellium qui hoc nomine ab illo Lib. 9. de
honestatur. *Vir elegantissimi eloquij & multa ac ciu. c. 1. &
secunda si nia*. Naui vehitur hic Philosophus, To 5.
vehemens ingruit tempestas, nauis periclitatur
conteri, vbique mortis imago: metu pene exa-
nimatur Philosophus: silent venti, aura sanet,
redit aperto cælo malacia: prodie nescio quis de
grege leuira, eadem vectus nauis: O Philosophus
Aristippe: maior mihi, quam tibi est animus,
non enim me hæc deterruit tempestas, tu metu
obtriguiti: Cui Philosophus: Frater, optimè
fecisti, nihil enim in te bonum est, sed abiecta
quædam anima, stulta, erroribus inspiens, ob-
scurus intellectus, voluntas peruersa, te submerso
quid adeo mulerum perderetur? at ego, toc
congregatis Philosophiæ thesauris diues, Ari-
stippi præclarissimi Philosophi anima, quæ tan-
ti ab omnibus æstimatur, multa mihi periclitaba-
ntur, vnde & tanto mihi magis metuendum?
Respondit, illam pro anima nequissimi nebulonis
mersio non fuisse sollicitum, se autem pro Aristippi
anima timere debuisse. Quam putas esse ratio-
nem, cur tam parum metuas te perditum in in-
tentationibus & tempestate, quam contra te su-
scitat diabolus? cur tam focors viuas nihil sol-
licitus te vitii luxuriæ, gulæ, auaritiæ, periu-
riorum submergendum? Nihil inte percipis æ-
stimatione vel pretio dignum, proinde si percas,
quid perit? Quid cogitas, quanti curet diabolus
animam tuam depradari? quærit D. Chrysost.
Tenti quanti pirata nauiculam, laceram, va-
cuam, & nullius pretij occupare. Vir autem bo-
nus & pius, multa habet quæ sibi pereant: no-
uit donorum cælestium pretium, charitatis &
virtutum, quorum vel minimum præualet omni
auro, argento, & gemmis vniuersis: his timet,

ne demergantur. Quis attendat Davidem, quo non timore vela det? *Custodi animam meam, quoniam sanctus sum.* Domine salva me, totus timore peturbor: quia sanctus sum. Opinabar ego, o David, te eo minus timore percutiendum: iam enim dixerat Spiritus sanctus. *Iustus quasi leo confidens, absque terrore erit.* Timeant nebulones, Dei inimici, qui illum offenderunt. Non ob hoc metuit: sed *quoniam sanctus sum*: quod enim sanctior est, eo magis se gaudet esse nauem diuitiis onullam; & quanto his nauis soluit onultior, eo Dominum maiori sollicitudine detinet in quietum.

Considerat Propheta Isaias vitam iustum. *Qui ambulat in iustitiis, & loquitur veritatem &c. iste in excelsis habitabit, munimenta saxorum sublimitas eius &c. Regem in decore suo v debunt oculi eius, &c. Cor tuum meditabitur timorem.* Iustus, cuius omnes gressus in viam virtutum directi: *Ambulat in iustitiis*: nec in vel vna tantum, sed omnibus ambulat virtutibus: castus est, honestus, mortificatus, ignoscit inimicis, pauperibus fauet, pupillum defendit, viduam succurrit. *Ambulat in iustitiis*: hic culmen ascendit perfectionis: & se constitutum cernit tamquam in altissima turri quadam lapidibus extructa: velut qui vigilias agit, vbi multus lapidum numerus, vt illos contra impetum inimicorum deiciat, hostemque prosternat. Hic Dei detinobitur contemplatione suspensus, quasi teneret suis oculis Dei gloriam, magnitudinem, bonitatem: diuitias, & maiestatem: hinc orietur: *Cor tuum meditabitur timorem.* Quid times, amice, turri fortissima securus? Lapidibus circummunitus? praelibans glorie delicias? Hoc ipsi timorem incutit, cognoscere, quis sit Deus, & quod iam irreparabile damnum eius iactura, & quod tam deplorandum infortunium, tales diuitias, tale bonum, talem animam pati naufragium.

§. 6. *Vir sanctus magis timet, quia minus ventus valet eum demerere, adde & exurere status unius Dipsadi.*

17 **S**ecunda sit hae ratio, cur quo quis perfectior, eo sit timidior: quia claris intelligit, quam facile anima pereat; sufficit status quidam pelagi perferendi fluctus, vt ante diximus. Stylo prorsus mirabili describit nobis Spiritus sanctus periculum, quo se compressos que-

rebantur Israelitae in deserto: appulerunt in locum quemdam serpenticibus infestum, quos vocat textus Dipsades, adeo minutis vt visu vix percipi possent. *Dipsas enim genus est serpentis* (teste Glosa ordinaria) ita quod vix percipitur: sed Glosa tales vt solo suo halitu exurent, erant hae quas Origenes vocat textus: *Ignitos serpentes.* Et iterum: *In Num. 21. solitudine magna atque terribili, in qua erat serpens status adurens, & scorpio, & diphys, & nulla, & t, omnino aqua.* Mirantur omnes, animal tantillum, vt oculos fugiat, solo flatu hominem fortissimum, & maxime sanum adurere, & siti rabidum interimere. Quae huius ratio? Duplex. I. Prima: quod eius status esset ardentissimus, & Natura eo adurat: quia erat serpentis igniti: *Serpens diphysum status adurens.* Secunda: quod corpora valde explicata disposita erant igni recipiendo, ob loci ariditatem, & aquae penuriam. *Nulla omnino aqua.* Quis securus hanc petambulet solitudinem, in qua vix te tutius figere credis pedem? Illic igniti hi serpentes occulti latitabant? Hoc in periculo versamur, qui mundi deserti frequentamus: hic milleni & milleni latitant igniti serpentes, Dipsades: daemones intelligo, quorum status tam ignitus, vt eo solo contumens omnia exciteret incendium. Hoc Deus, qui optime eius nouit naturam clarissime descripsit: *Halitus eius prunas ardere facit.* In Hebraeo pro verbo (*prunas*) legimus *Gahileth*: id est, nigerrimos carbones: q. d. Talis est Satanae status, vt nigerrimos & in vnum congelatos incendat carbones & tam splendentes, & illustres reddat, vt arden illimas arboris prunas. Propitius sit mihi Deus: quam illustrem proponit tibi diabolus puellam, quae terribilis est. Draco? O quam praeclarum honoris gradum ei, qui calumniam impetitur? quam fulgidum avaro aurum?

Disputat D. Gregor Nysseus. qua ratione potuerit diabolus primaevis nostris parentibus rem tam execrebroram persuadere: v. g. quod potum vauum, tali praestaret virtute, vt diuinum esse, diuinam scientiam, & gloriam impertiret, & eius solus usus hominem faceret Deum, & ab omni parte beatum? Ratio est: insufflauit, & propoluit hoc pomum, instar prunae fulgidum, tam delectabile, vt solo visu, cordis ad se traheret concupiscentiam. Hoc exposuit Spiritus sanctus illa loquendi phrasi: *Vidit igitur mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, & speciosum delectabile.* Suauitatem saporis & gustus oculi non vident, nec sunt illius sensus obiecta: quoniam igitur modo egredietur diabolus, vt videret mulier pomum esse ad vescendum.